

Dosarul nr. 2r-301/23
2-22021815-01-2r-13072023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Ojoga)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Cotruță, L.Pruteanu, I. Țurcan)

DECIZIE

20 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos

Diana Stănilă

examinând recursul declarat de Organizația de Creditare Nebancară „Microinvest” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Vadim Nicora

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă Organizația de Creditare Nebancară „Microinvest” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Olgăi Saftiuc și Xeniei Prepelită cu privire la încasarea datoriei, dobânzii contractuale, penalității de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 24 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 14 februarie 2022, OCN „Microinvest” SRL, reprezentată de avocatul Vadim Nicora a depus cerere de chemare în judecată împotriva Olgăi Saftiuc și Xeniei Prepelită, prin care a solicitat admiterea acțiunii, încasarea în mod solidar de la Olga Saftiuc, Xenia Prepelită în beneficiul OCN „Microinvest” SRL suma de 44 834,21 de lei, cu titlu de datorie, suma de 7 232,83 de lei, cu titlu de dobândă aferentă, suma de 20 971,17 de lei, cu titlu de comision, suma de 3 600 de lei, cu titlu de penalitate, suma de 2 299,15 de lei, cu titlu de taxă de stat (f. d. 4-5-verso).

Prin hotărârea din 20 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea.

S-a încasat în mod solidar de la Olga Saftiuc, Xenia Prepelită în beneficiul OCN „Microinvest” SRL suma de 44 834,21 de lei, cu titlu de datorie, suma de 7 232,83 de lei, cu titlu de dobândă contractuală, suma de 3 600 de lei, cu titlu de penalitate, suma de 1 670,01 de lei, cu titlu de taxă de stat și 175 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru înștiințare (f. d. 59, 73-76-verso).

La 21 iulie 2022, Olga Saftiuc, reprezentată de avocatul Ghenadie Pavliuc, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 20 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii

primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, ca neîntemeiată și nefondată (f. d. 66).

La 19 august 2022, OCN „Microinvest” SRL, reprezentată de avocatul Vadim Nicora, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 20 iunie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat repunerea în termenul de apel (f. d. 67-68).

Prin încheierea din 24 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de OCN „Microinvest” SRL, reprezentată de avocatul Vadim Nicora cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului. A fost restituită cererea de apel depusă de OCN „Microinvest” SRL, reprezentată de avocatul Vadim Nicora ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen. A fost restituită cererea de apel depusă de Olga Saftiuc, reprezentată de avocatul Ghenadie Pavliuc ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu solicită repunerea în termen (f. d. 85-89).

La 14 iunie 2023, OCN „Microinvest” SRL, reprezentată de avocatul Vadim Nicora a declarat recurs împotriva încheierii din 24 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului, admiterea recursului, casarea integrală a încheierii contestate și repunerea în termen de declarare a apelului cu remiterea cauzei la Curtea de Apel Chișinău la faza de intentare a procedurii de apel (f. d. 95-98).

În motivarea recursului, a indicat că la data de 11 august 2022, după cum atestă inscripția de pe plicul scrisorii recomandate nr.DS8007288075SA a fost remisă în adresa avocatului Vadim Nicora copia dispozitivului hotărârii, care a fost recepționată la data de 12 august 2022.

A mai indicat că la data transmiterii și recepționării copiei dispozitivului hotărârii din 20 iunie 2022, termenul de apel deja era expirat, respectiv OCN „Microinvest” SRL a fost lezată în dreptul său legal de a-și exercita calea de atac apelul.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit scrisorii de însoțire anexate la materialele dosarului, rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa OCN „Microinvest” SRL și avocatului acesteia, Vadim Nicora la 20 martie 2023 (f. d. 90), însă lipsesc date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă și avocatul acesteia.

Totodată, din actele dosarului se atestă că la 12 iunie 2023, avocatul Vadim Nicora a luat cunoștință de materialele cauzei, respectiv și de încheierea din 24 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 93).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 14 iunie 2023, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei civile în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este întemeiat și urmează a fi admis cu casarea parțială a încheierii instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată învederează că, art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din suportul probator prezentat la materialele dosarului rezultă că instanța de fond a examinat cauza civilă după procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată potrivit capitolului XXI din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 276³ din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă, fără citarea participanților la proces. Judecătorul decide dacă este necesară citarea participanților la proces sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

În această cauză civilă, judecătorul nu a considerat necesară citarea participanților.

În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare.

Articolul 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă indică că hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

Dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat la 20 iunie 2022, fiind publicat pe portalul instanțelor judecătorești la 21 iunie 2022.

După examinarea fondului cauzei, instanța de judecată a expediat, la 08 august 2022, copia dispozitivului hotărârii din 20 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la adresa reprezentantului OCN „Microinvest” SRL avocatului Vadim Nicora indicată în mandat și în cererea de chemare în judecată (f. d.60), care a fost recepționată la 12 august 2022, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție nr. DS8007288075AS (f. d. 63).

Cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii din 20 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de către reprezentantul OCN „Microinvest” SRL, avocatul Vadim Nicora, la 19 august 2022, concomitent solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului pe motiv că nu a cunoscut data examinării cauzei și pronunțării dispozitivului hotărârii contestate (f. d. 67).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termenul de declarare a apelului și de restituire a cererii de apel depuse de OCN „Microinvest” SRL, reprezentată de avocatul Vadim Nicora împotriva hotărârii din 20 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind în afara termenului de legal de declarare a apelului, nu poate fi menținută, deoarece îngreuește accesul apelantului la justiție.

Art. 236 alin. (4) din Codul de procedură civilă, prevede că, participanții care nu au fost prezinți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile.

În conformitate cu prevederile art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție stabilește că instanța de apel a omis să dea apreciere argumentelor invocate de avocatul Vadim Nicora în susținerea solicitării de repunere în termen a apelului.

Instanța de apel a ignorat faptul că Judecătoria Chișinău, sediul Centru, după pronunțarea dispozitivului hotărârii la 20 iunie 2022, nu și-a îndeplinit obligația de a expedia copia dispozitivului reprezentantului OCN „Microinvest” SRL, avocatului Vadim Nicora, în decurs de 5 zile. Or, potrivit scrisorii de expediere copia dispozitivului a fost expediată abia la 08 august 2022 (f. d. 60).

Contrar acestor prevederi legale, precum și înscrisurilor anexate la materialele cauzei, instanța de apel a constatat prin încheierea din 24 ianuarie 2023 (f. d. 87, aliniatul 1) că despre hotărârea contestată a aflat abia la 12 august 2022, dată la care termenul de atac era deja expirat.

Totodată Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că la materialele dosarului lipsesc probe care ar arăta că OCN „Microinvest” SRL ar fi cunoscut data pronunțării dispozitivului hotărârii judecătorești.

Cu referire la cele menționate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră pripită soluția Curții de Apel Chișinău de a respinge cererea cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și de a restitui cererea de apel, ca fiind depusă în afara termenului legal, făcând trimitere la faptul că termenul de contestare a hotărârii primei instanțe a expirat, apelanta nevalorificându-și drepturile, or, după cum a fost constatat supra, apelantei i-au fost încălcate drepturile procedurale de către prima instanță prin omisiunea de a-i expedia copia dispozitivului hotărârii, în decurs de 5 zile.

Dreptul la o cale de atac trebuie să se exercite din momentul în care părțile interesate pot cunoaște efectiv despre hotărârea judecătorească pronunțată. În caz contrar, curțile și tribunalele ar putea, prin întârzierea notificării hotărârii lor, să scurteze substanțial termenele căilor de atac sau chiar să facă imposibilă introducerea unei căi de atac. Notificarea, ca act de comunicare între organul jurisdicțional și părți, servește la aducerea la cunoștință a hotărârii instanței, precum și a temeiurilor care o motivează, pentru a permite părților, dacă este cazul, să formuleze o cale de atac (Miragall Escolano și alții împotriva Spaniei, pct. 37).

În circumstanțele constatate și ținând cont de prevederile normelor citate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că instanța de apel urma să examineze cererea apelantei cu privire la repunerea în termenul de contestare a hotărârii prin prisma respectării drepturilor acesteia de către prima instanță, verificând în ce măsură i-au fost lezate acesteia drepturile procedurale prevăzute de art. 56 din Codul de procedură civilă, dacă a fost sau nu lipsită de posibilitatea de a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime, și dacă omisiunea primei instanțe de a-i expedia copia dispozitivului hotărârii, în termenul prevăzut de lege, este de natură să influențeze soluția instanței de apel în privința repunerii în termen.

Pornind de la respectarea dreptului la un proces echitabil, care include și dreptul de acces la justiție, garantat de art. 6 § 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, precum și dreptul la un remediu efectiv conform art. 13 CEDO, circumstanțele relatate generează casarea încheierii contestate. În caz contrar, partea apelantă ar fi lipsită de posibilitatea de a-și valorifica drepturile procedurale conform normelor în

vigoare, garantate atât de legislația națională, cât și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Din considerentele menționate, în scopul respectării dreptului recurenței la un proces echitabil, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a admite recursul, a casa încheierea din 24 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în partea prin care a fost respinsă cererea depusă de OCN „Microinvest” SRL, reprezentată de avocatul Vadim Nicora cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și restituită cererea de apel depusă de OCN „Microinvest” SRL, reprezentată de avocatul Vadim Nicora ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen și a remite cauza în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel. La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 424 alin. (2), 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Organizația de Creditare Nebancară „Microinvest” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Vadim Nicora.

Se casează încheierea din 24 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în partea prin care a fost respinsă cererea depusă de OCN „Microinvest” SRL, reprezentată de avocatul Vadim Nicora cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și restituită cererea de apel depusă de OCN „Microinvest” SRL, reprezentată de avocatul Vadim Nicora ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară „Microinvest” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Olgăi Saftiuc și Xeniei Prepeliță cu privire la încasarea datoriei, dobânzii contractuale, penalității de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Aliona Donos

Diana Stănilă